

พฤติกรรมด้านความเข้าใจ

ความหมาย

พฤติกรรมด้านความเข้าใจ (Comprehension Behavior) หมายถึง การแสดงออกถึงความสามารถในการชี้แจง หรืออธิบาย คำศัพท์ เรื่องราว และเหตุการณ์ต่างๆ ที่ได้รับประสบการณ์มา รวมถึงการระบุความสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบในเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นได้ถูกต้องอย่างสมเหตุสมผล

ความเป็นมาด้านการให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมด้านความเข้าใจ

ในประเทศไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมาได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาประการหนึ่งว่า **เพื่อพัฒนาสติปัญญาของคนไทย** คำว่า **ปัญญา** นี้ พระเทพเวที (2533) อธิบายว่า ในทางพระพุทธศาสนา ปัญญา หมายถึง “ความรู้ทั่วไป ปรีชาหยั่งรู้ เหตุผล ความรู้ความเข้าใจชัดเจน ความรู้ความเข้าใจยังแยกได้ในเหตุผล ดี-ชั่ว คุณ-โทษ ประโยชน์-มิใช่ประโยชน์ เป็นต้น และรู้ที่จะจัดแจง จัดสรร จัดการความรู้ในกองสังขารมองเห็นตามความจริง” สำหรับพฤติกรรมด้านความเข้าใจนี้ เป็นวัตถุประสงค์หนึ่งของการศึกษาเกี่ยวกับสติปัญญา ด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain) ตามที่ เบนจามิน เอส. บลูม (Benjamin S. Bloom) ผู้เป็นประธานคณะทำงานจำแนกวัตถุประสงค์ การศึกษาด้านสติปัญญา ในการประชุมสัมมนาวิชาการของนักจิตวิทยาการศึกษาของสมาคมจิตวิทยาแห่ง

ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อ พ.ศ. 2491 เบนจามิน เอส. บลูม และคณะได้ระดมความคิดจัดลำดับขั้น และพฤติกรรมย่อยของวัตถุประสงค์การศึกษาด้านพุทธิพิสัย จนถึงปี พ.ศ. 2499 ได้ตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานดังกล่าวที่กำหนดพฤติกรรมย่อยของด้านพุทธิพิสัย เป็น 6 ชั้น พฤติกรรมด้านความเข้าใจเป็นพฤติกรรมในระดับขั้นที่ 2 จากขั้นที่ 1.00 ความรู้ความจำ 2.00 ความเข้าใจ 3.00 การนำไปใช้ 4.00 การวิเคราะห์ 5.00 การสังเคราะห์ และ 6.00 การประเมินค่า

ในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2506 ศาสตราจารย์ ดร.ชวาล แพรัตกุล ได้นำการจำแนก วัตถุประสงค์ การศึกษา ของ เบนจามิน เอส. บลูม มาเผยแพร่ในตำราชื่อว่า *เทคนิคการวัดผล* พร้อมกับได้นำไปสอนนิสิตนักศึกษาและครูอาจารย์ได้ใช้เป็นหลักในการเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมด้านนี้ในรูปข้อสอบปรนัย และอัตนัยต่อมาในปี พ.ศ. 2520 ได้เขียนหนังสือที่บรรยายการวัดพฤติกรรมทั้ง 6 ชั้นอย่างละเอียดในหนังสือชื่อ *เทคนิคการเขียนข้อสอบ*

ประเภทของพฤติกรรมด้านความเข้าใจ

พฤติกรรมด้านความเข้าใจนี้ เบนจามิน เอส. บลูมและคณะได้แบ่งเป็น 3 ประเภท และกำหนดตัวเลขบ่งชี้พฤติกรรมไว้ดังนี้

- 2.10 ด้านการแปลความ (translation)
- 2.20 ด้านการตีความ (interpretation)
- 2.30 ด้านการขยายความ (extrapolation)

การวัดพฤติกรรมด้านความเข้าใจ

การวัดพฤติกรรมด้านความเข้าใจ วัดด้วยการถามให้ผู้ตอบได้แปลคำศัพท์ ข้อความ สัญลักษณ์ การสรุปความหมายของเรื่องราวเหตุการณ์ การขยายความจากข้อมูล และเรื่องราวจากเดิมในลักษณะการคาดคะเนผลลัพธ์ หรือความสัมพันธ์ที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอย่างสมเหตุสมผล การเขียนคำถามเพื่อวัดพฤติกรรมย่อยของพฤติกรรมด้านความ

เข้าใจทั้งการแปล การตีความ และการขยายความ เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบได้ดังนี้

2.10 ด้านการแปลความ เป็นคำถามที่ถามให้แปลความหมายของคำ ข้อความ ภาพสัญลักษณ์ ข้อความในประโยค ถามให้เปรียบเทียบบางสิ่งบางเรื่อง ถามให้แปลความหมายของพฤติกรรม หรือแปลถอดความจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง หรือจากระดับหนึ่งไปอีกระดับหนึ่ง

ตัวอย่าง

0. คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอะไร
บนโต๊ะวันนี้มีอาหารพร้อมมูล?
- ก. พอดี
ข. สมบูรณ์
ค. มากมาย
(ง.) ครบครัน
จ. เหลือเฟือ

00. กะโหลกศิระทำหน้าที่คล้ายกับอะไร?
- (ก.) ปกหนังสือ
ข. สันหนังสือ
ค. ตูใส่หนังสือ
ง. กระดาษห่อปกหนังสือ
จ. รองปกของหนังสือ

คำชี้แจง อ่านข้อความข้างล่างนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 2

ไม่กินข้าวปลาอาหาร

เยาวมาลย์รำพึงคะนึ่งหมาย

จะคอยดูให้รู้แยบคาย

อุ้มเอาลูกชายไม่สงกา

1. คำว่า “เยาวมาลย์” ในที่นี้หมายถึงผู้ใด?

- ก. หญิงรุ่น
ข. หญิงสาว
ค. หญิงโสด
ง. เด็กสาว
(จ.) หญิงมีสามี

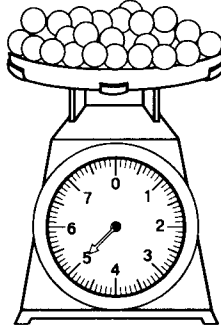
2. คำใดมีความหมายเหมือนคำว่า “รำพึง”?

- ก. คิดถึง
ข. (ข.) คิดในใจ
ค. คิดสงสัย
ง. คิดรอบคอบ
จ. คิดแปลกใจ

3. การกระทำใดเป็นการกระทำของสิ่งมีชีวิต?

- ก. ตึกตากร้องไห้
ข. แก้วตกลงมาแตก
ค. ใบไม้ปลิวไปตามลม
ง. ลมพัดอากาศเย็นสบาย
(จ.) ต้นไม้เอนเข้าหาแสงอาทิตย์

4. “ตำข้าวสารกรอกหม้อ” หมายถึงอะไร?
 (ก.) หาเข้ากินค่ำ
 ข. สุกเอาเผากิน
 ค. ทำงานเอาหน้า
 ง. เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน
 จ. ขายผ้าเอาหน้ารอด
5. ตาซังนี้ใช้ซังของไต้หวันที่สุดเท่าใด?

- ก. 5 กิโลกรัม
 ข. 6 กิโลกรัม
 ค. 7 กิโลกรัม
 (ง.) 8 กิโลกรัม
 จ. 17 กิโลกรัม

6. A Student organization put out that newspaper.
 a. rised
 b. caused
 (c.) published
 d. run out

2.20 ด้านการตีความ เป็นคำถามที่วัดความสามารถในการสรุปผลของการแปลความหมายหลายๆ ประเด็นที่อยู่ในเรื่องราวหรือเหตุการณ์ สถานการณ์เดียวกันนำมาสัมพันธ์กันเพื่อให้ได้ความหมายใหม่ สิ่งที่นำมาใช้เพื่อให้ตีความ อาจเป็นภาพ ข้อความ เรื่องต่างๆ การกระทำที่ต้องมีหลายแง่หลายมุม และแต่ละมุมมองนั้นสามารถอธิบายได้โดยมีหลักวิชา หรือความคิดรวบยอดอยู่ตามนัยของเรื่องนั้น

ตัวอย่าง

คำชี้แจง อ่านกลอนข้างล่างนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7-8

แม้ใครรักรักมั่งซังซังตอบ

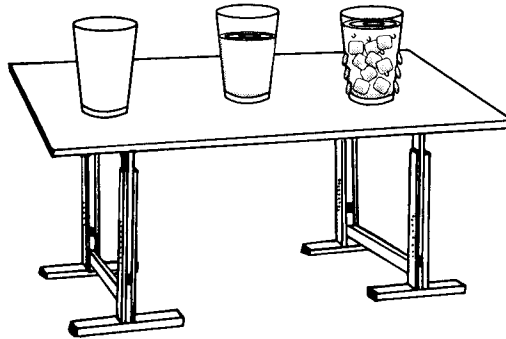
ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา

รู้สิ่งใดไม่รู้วิชา

รักษาตัวรอดเป็นยอดดี

7. กลอนนี้มีความหมายเกี่ยวกับเรื่องใด?
 ก. การตอบแทน
 ข. การรู้วิชาการ
 (ค.) การใช้ความคิด
 ง. การให้ความรัก
 จ. การระมัดระวัง
8. กลอนนี้กล่าวในลักษณะใด?
 ก. ยกตัวอย่างให้เห็น
 ข. ระบุค่าที่มีคุณค่าในชีวิต
 (ค.) ชี้แนะให้เห็นความสำคัญ
 ง. กล่าวตามสภาพความเป็นจริง
 จ. เปรียบเทียบให้เห็นความสำคัญ

คำชี้แจง ดูภาพข้างล่างแล้วตอบคำถามข้อ 9 - 11

9. อะไรเป็นต้นเหตุสำคัญของผลการทดลองนี้?
- น้ำ
 - แก้ว
 - (ค.) น้ำแข็ง
 - อากาศ
 - อุณหภูมิ
10. ปรากฏการณ์ใดเกิดเป็นเช่นเดียวกับการทดลองนี้
- ฝน
 - เมฆ
 - หิมะ
 - หมอก
 - (จ.) น้ำค้าง
11. การทดลองนี้สรุปผลได้อย่างไร?
- อุณหภูมิต่ำทำให้เกิดหยดน้ำ
 - น้ำแข็งละลายเมื่อใส่ในน้ำ
 - น้ำจะมีความเย็นเมื่อเติมน้ำแข็ง
 - (ง.) ไอน้ำได้รับความเย็นจะรวมตัวกัน
 - น้ำ, แก้วน้ำ และน้ำแข็งทำให้เกิดหยดน้ำ

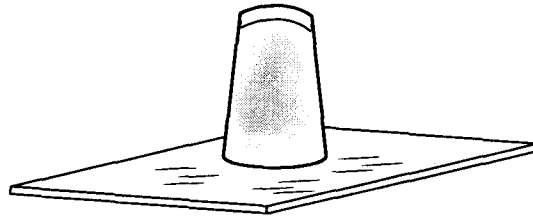
การคาดคะเนเหตุการณ์ว่าจะเกิดขึ้นโดยอาศัยข้อเท็จจริง และเงื่อนไขต่างๆ ตามที่กำหนดให้เป็นหลักในการพิจารณา การถามเป็นการถามขยายความเกี่ยวกับลักษณะตัวละคร เหตุการณ์ การกระทำ สภาพของเหตุการณ์ หรืออาจเป็นการคาดคะเนจากแนวโน้มและความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันสู่ออนาคต การพยากรณ์เกี่ยวกับเวลา จำนวน และใจความจากเหตุการณ์ต่างๆ

ตัวอย่าง

12. ถ้าบรรยากาศของโลกลดความกดดันลง จะเกิดผลเช่นใด?
- คนจะทำงานเหนื่อยช้าลง
 - พาหนะทุกชนิดเคลื่อนไหวช้าลง
 - (ค.) ทำงานน้อยลงออกแรงเท่าเดิม
 - ชั้นของบรรยากาศจะลดต่ำลง
 - จะมีเห็บออกตามร่างกายมากขึ้น
13. “อ้อ เอ็งเป็นลูกเจ้าถึกน้องชายข้านะหรือ จริงละข้านี้ก็ได้”
คำว่า “อ้อ” แสดงว่าผู้พูดรู้สึกอย่างไร?
- ดีใจ
 - สงสัย
 - (ค.) เข้าใจ
 - โล่งใจ
 - แปลกใจ

2.30 ด้านการขยายความ เป็นคำถามที่วัดความสามารถในการแปลเรื่องนั้นให้ไกลไปจากข้อมูลเดิมอย่างสมเหตุสมผล การจะขยายความได้ต้องมีข้อมูลให้เพียงพอ การขยายความอาจจะขยายไปข้างหน้าหรือขยายย้อนไปข้างหลังซึ่งเป็นเพียง

14.

จากภาพ ถ้าใช้น้ำมันพืชแทนน้ำ จะได้ผลเช่นไร?

- (ก.) แผ่นแก้วจะหลุดเพราะน้ำมันลื่น
 ข. แผ่นแก้วจะถูกดูดแน่นมากกว่าเดิม
 ค. แผ่นแก้วจะติดแน่นจนแกะไม่ออก
 ง. แผ่นแก้วจะหลุดเพราะน้ำมันหนักกว่าน้ำ
 จ. แผ่นแก้วจะติดอยู่เหมือนเดิมเพราะอากาศดัน

ประโยชน์

จากความสำคัญของพฤติกรรมด้านความเข้าใจ มาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 จึงได้กำหนดพฤติกรรมผลการเรียนรู้เป็นพฤติกรรมด้านความเข้าใจไว้ทุกมาตรฐาน ซึ่งผู้สอนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ ได้ดังนี้

1. เป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาพฤติกรรมทางสติปัญญาด้านความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมายหลักสูตร

2. ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านความเข้าใจช่วยให้ผู้สอนสามารถเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความเข้าใจของผู้เรียน และช่วยในการเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมความเข้าใจชั้นต่างๆ ได้ถูกต้อง ทำให้การวัดผลมีความเที่ยงตรง

สุนันท์ ศลโกสุม

บรรณานุกรม

ชวาล แพร์ตกุล. (2506). **เทคนิคการวัดผล**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร.

_____. (2520). **เทคนิคการเขียนข้อสอบ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร.

สุนันท์ ศลโกสุม. (2525). **การวัดผลการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2533) **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. “การจำแนกวัตถุประสงค์ทางการศึกษา,” **สารานุกรมศึกษาศาสตร์**. ฉบับที่ 11 (2535).

_____. (2540) **ปรัชญาในวรรณคดีไทยสมัยสุโขทัย**. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ.

Bloom B.S., et.al. (1968) **Taxonomy of Education Objectives, Handbook I : Cognitive**

Domain. New York : Mckey.